

Umeå kommun

2023-05-17

1 (6)

Dnr-2022:3928

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en
trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid
Flurkmarks skola i Umeå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Flurkmars skola i Umeå kommun. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 18 december 2022, dnr 2022:3928.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Flurkmars skola senast den 19 maj 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Umeå kommun har inkommit med en sådan redovisning den 4 maj 2023 .

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Skolans främjande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolans förebyggande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde:

- **Utveckla skolans trygghetsarbete, så att det främjande arbetet även involverar elevernas nätanvändning.**

Av huvudmannens redovisning framgår att Flurkmark skola har vidtagit flera åtgärder för att utveckla skolans främjande trygghetsarbete så att det även omfattar miljön på nätet. Pedagogerna har tagit fram en rutin för arbete med nätet i de olika årsklasserna och köpt in ett undervisningsmaterial att använda i arbetet. Miljön på nätet är nu en återkommande punkt på trygghetsteamets möte och elevhälsan går ut till eleverna i åk 5 och går igenom nätmedvetenhet gällande samtycke, sexualitet och relationer.

Vårdnadshavarna har involverats i arbetet genom att det pågående arbetet med nätfrågor har lyfts på föräldrarådet. Flurkmark skola har bjudit in en IT pedagog som föreläste om barn och elevers användning av internet för fritidspersonalen som gav tips och idéer på hur vuxna kan förhålla sig och möta eleverna i dessa frågor. IT-pedagogen ska även bjudas in att föreläsa för vårdnadshavare under ett föräldramöte. Genom dessa åtgärder förväntas en ökad medvetenhet bland, elever, pedagoger och vårdnadshavare kring nätanvändning och en ökad trygghet och mindre kränkningar på nätet.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde:

- Utveckla och bredda det befintliga kartläggningsarbetet, så att det i högre grad inkluderar elevers utsatthet för kränkningar på nätet.

I syfte att fånga upp aktuella frågor och kunna arbeta med eleverna utifrån dessa har enligt huvudmannens redovisning frågor kring nätet lagts in i elevernas månatliga trivselenkät. Planering av främjande och förebyggande arbete, samt uppföljning av arbetet är nu även en återkommande punkt under trygghetsteamets möten. På sikt förväntas de fasta rutinerna för att fånga upp elevers utsatthet för kränkningar på nätet leda till en ökad trygghet och färre kränkningar på nätet. Trygghetsteamet planerar att utvärdera de nya frågorna i trivselenkäten och vid behov utveckla dem. Arbetet med att utveckla skolans trygghetsarbete, så att det främjande och förebyggande arbetet involverar även elevernas nätanvändning, skrivs in och följs upp i skolans systematiska kvalitetsarbete.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Camilla Thinsz Fjellström

I handläggningen av ärendet har även Ana-Maria Koci Spång, föredragande, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Skolinspektionens hemsida: Skolinspektionen.se](https://skolinspektionen.se)

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸ Alla elever ska ges möjlighet

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLF 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

Skolans förebyggande arbete

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.